

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnapi kivétellel.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidékire postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

A király manifesztuma az első békekötés alkalmából.

A hivatalos lap mai száma a következő királyi manifesztumot közli:

A NEMZETHEZ!

Hála a mindenható kegyes segélyének, békét kötöttünk Ukrániával.

Győzedelmes fegyvereink lankadatlan kitartással folytatott őszinte békepolitikánk, megérielték a létfontosságunkért vívott védelmi harc első gyümölcsét.

A súlyos megpróbáltatásoknak alávetett nemzettel együtt bizom abban, hogy az első örvendetes béke után mihamarabb az általános béke köszönti a szenvedő emberiséget.

Az Ukrániával kötött béke hatása alatt rokonszenvvel tekintünk ama törekvő ifjú nép felé, amelynek szívében ellenségeink közül először ébredt fel a felebaráti szeretet erője, s amely számos csatában tanusított hősiességet betetőzve, bátorságot vett arra is, hogy jobbik meggyőződését nyíltan és tettekkel bebizonyítsa: mint első vátt ki ellenségeink táborából, hogy most már közös nagy cél

mielőbbi elérése érdekében erőnkkel egyesítse törekvéseit.

Ha már az első pillanattól kezdve, amidőn fenőlt elődeim trónjára léptem, abban a szitárd elhatározásban, hogy a becsületés béke kivívásáig végig küzdjék a reánk kényszerített harcot, egynek érzem magam a nemzettel, még inkább egynek érzem magamat vele ebben az órában, amikor a cél elérése felé az első lépés megtörtént.

Csodálattal és szeretetteljes elismeréssel viseltetve hős csapataim iránt, melyek majdnem embefeletti kitartást és páratlan áldozatkészséget tanusítanak, ugyszintén azok iránt is kik odahaza napról-napra nem kissebb áldozatokat hoznak, teljes bizalommal tekintek a közeli boldogabb jövőbe.

A Mindenható áldjon meg benneteket erővel és hitartással, hogy ne csak magunk és hű szövetségeseink hanem az egész emberiség számára is kivívjuk a béke végleges diadalát.

Czernin jelentése a breszt-litovszki megállapodásokról.

Bécs, febr. 14. A lapok szerint Czernin gróf külügyminiszter, nyomban megérkezése után Seidler miniszterelnök látogatását fogadta. Czernin jelentést tett a Bresztlitovszkban történt legfontosabb megállapodások részleteiről és az Ukrániával kötött megállapodásokról. Seidler informálta Czernint arról a benyomásról, melyet az ukrán béke tengyel körökben előidézett.

Wilson és a központi hatalmak viszonya.

Lugano, febr. 14. A Corriere della Sera Wilson beszédéről ezt írja: Bizonyára meglepetés, hogy az Egyesült Államok elnöke még hajlandó Czerninnel tárgyalni. Ausztriával és Magyarországgal különben a meg egyezést könnyebbnek tartja, mint Németországgal.

Ijesztően leszállott az amerikai hadikölcsön értéke.

Hága, febr. 14. A newyorki tőzsdén a különbéke megkötésének híre valóságos pánikot keltett. Leirhatatlan jelenetek játszódtak le. Minden papír, amelynek csak valami köze volt a háborúhoz, ijesztő ugrásokkal esett az árfolyamlisztán: nemesak a bevezetett angol és francia értékek, hanem az amerikai hadikölcsönök, vasúti, hajózási, hadfelszerelési és bányarészvények is.

Nézeltisztázás.

Minden közmondás, vagy ugynevezett szálló ige valami tapasztalati tény, vagy elvi igazságot fejez ki. Ezren és ezren tán századokon át hangoztatják egyhangú megegyezéssel s mintegy meg rögzítik igazságát.

Az embernek tullesztett szabad szelleme két közmondásnak adott létet. A régiebb s elterjedtebb így szól: „Az Isten megverte azt az embert, kit tanítónknak rendelt”; a másik szálló ige: „Azt mondja a papnak a világi, nem lesz soha viszonyunk baráti”. Egy fatörzsről, egy gyökérről sarjadt két ág e mondás, melynek egy a gyümölcse is, hogy az ember úgy tekinti nevelőit, mint zsarnokait, kik az oktatást és erkölcsi fegyelmezést úgy kényszerítik rá az emberekre mint bizonyos állatokra a féket, igát, és koloncot.

A mindinkább erősödő felvilágosultság az első közmondás gyűlöletes voltát már kezdi enyhíteni, a második azonban kezd mindinkább megrögzöttebbé válni, ami amily indokolatlan, éppoly káros következményeiben.

Az elsőt most mellőzve, vizsgáljuk meg a második közmondásnak eredetét, tartalmát, jogos vagy jogosulatlan voltát és káros következményeit.

Amint nem volt s nincs nép vallás nélkül, úgy nem volt s nincs vallás papság nélkül. A papság a népnek vezetője vallási viszonyai s ténykedéseiben. Izrael népét a patriarchák s próféták majd papjaik igazgatták Isten iránti, tehát vallási kötelezettségei teljesítésében; s tudjuk hányszor lázadtak fel a zsidók a pusztában Mózes, Áron s előjárók ellen s tán ez az első csirája a papgyűlöletnek; sőt tulajdonképpen magja összüleinknek engedetlen-sége volt Isten parancsolata ellen a paradicsomban. És ezen első engedetlen-ség óta éppen nem-tulságos az em-

beri természetnek készsége az engedelmességre.

De talán senki sem terjesztette jobban a vallás s annak papjai ellen a gyűlöletet, mint Voltaire és követői. S teszik ezt a guny fegyvereivel, melynek feltalálása s alkalmazásában tultesznek a mostani hadviselők találékonyságán és tevékenységén is.

Nálunk Magyarországon a vaskalapos király volt fegyvertársa, midőn a babonakiirtásának örve alatt lényeges zallási intézményeket a magyar alkotmánnyal sutba dobott és a vallásnak szentségét s a papság tekintélyét guny tárgyává tette és lerontotta.

Pedig a történelem fényesen tanusítja, hogy tudták a magyarok fegyverrel a történelmet csinálni s gyűléseiken a nemzetet szervezni, de az államszervezetet úgy megalakítani, mint az történet, hogy e szervezet európai formát nyerjen s irott törvényeken alapuljon, azt csak az irni tudó hitleterjesztő papok segítségével tehették.

A köznép és papjai viszonyára kedvezőbb világot vet a lelkipásztoroknak „plebános” a neve, minek értelme annyi, mint a nép embere, a mely névvel a nép úgy kívánta megtisztelni papját, mint a török hódoltság után az egyeneslelkű magyar megható megértéssel a papot mint a nép igaz barátját „barát” névvel tisztelte meg. Sajnos! e név a lekicsinylés és lealacsonyítás kifejezővé lett idők folytán, épp úgy mint a magyar pap eredeti német neve Pfaf (a latin Paster Fidelis Animarum Fidelium),

A demagógok és szociáldemokraták a jól bevált igazgató fegyvereket nem kérnek alkalmazásba venni a papzág gyűlöletessé tevésére s az iránt való bizalom és tisztelet lerovására, úgy hogy oda jutottunk, miszerint ha a szociálista lapok vagy szónokok azt magyaráznák a

népnek, hogy a nap forog a föld körül és hogy a csillagok nem nagy égi testek, hanem egy kék mentére vart arany gombok, ezt a nép inkább hinné, mint a pap által hirdetett s Isten csallhatatlan kinyilatkozásán alapuló kétségtelen hitigazságokat.

Ideje tehát, hogy szemébe nézzünk annak a rágalomnak s alaptalan vádunk, hogy a pap ellensége a világnak, s ezt csak kizsákmányolására törekszik felhasználni.

Eznek legbiztosabb eszköze a jól szervezett sajtó s azért szívből üdvözljük a megindított mozgalmat az erős keresztény sajtó szervezésére.

Itt az ideje tisztázni az eszméket, megállapítani a szilárd elveket, amelyekre építeni kell intézményeket és melyek szerint be kell rendeznünk, nehogy a felforgató elemek játéklapdái és áldozataivá váljunk.

Zányi György.

Gyujtogat a lopott villany.

— Elégett a zsindeletető; megmaradt a nádas. —

(Saját tudósításunk.) Tüzilárma verte föl az este 5 órakor a III. kör, ahol a Zászlós-utca 771. sz. ház teteje gyuladt ki. A ház *Pauk Gáspáré*, de ő nincs itthon, mert katonára felesége ágyban fekvő beteg és bizony megijedt, mikor a tűz keletkezett, de — szerencsére — városi tűzoltóink gyors munkájának — nagyobb baj nem történt, mint hogy elégett a zsindeletető lakóház tetejének háromnegyed része, mintegy 102 méter hosszúságban és 6 méter szélességben.

A tűznél az az érdekes, hogy a zsindeletető elégett, míg a vele közvetlenül szomszédos nádas-tető — vele egybeépítve — sértetlen maradt. A Margit-malom melletti épületet is megmentették a tűzoltók, pedig annak a teteje is kárpapírral volt borítva. Eleget víz volt az oltáshoz, mert éppen a Margit-malomban volt a kut.

A tűz keletkezésének az oka is érdekes. *Gruncsin Simon*, a Margit-malom gépésze ugyanis, aki *Paukék* házában lakik, lepta a villamos áramot lakásába, úgy hogy a szomszédos malom raktáránál levő vezetékéből az áramot bevezette a lakásába. A dolgot a multkor megtudta a malom igazgatója és elvágta a lopott vezetékét. *Gruncsin* azonban, úgy látszik, újra beszerezte magának a villanyt és ez a lopott villany nemcsak árulójává vált, hanem meglehetősen kárt is okozott magának és házigazdájának. A tűzvizsgálói jegyzőkönyv alapján, amely ezeket a manipulációkat megállapította, megtették a tolvaj gépész ellen a bűnvádi főjelentést. Így boszulja meg magát a lopott villany!

Mindig vakmerőbbek a betörők.

— Minden este dolgoznak. —

(Saját tudósításunk.) Nincs olyan éjjel Szabadkán, hogy a betörők ne dolgozzanak. Különösen az elmúlt napokat használták föl, amikor is — ujhelel lévén — teljes sötétség borult a városra. És még milyen vakmerők ezek a betörők! Sűrűn lakott utcákban is nemcsak a lakatlan helyiségeket keresik föl, hanem egészen bátran bezörgetnek a hálószobákba is.

A múlt éjjel a VIII. körben a Gerő-utca 113. szám alá látogatott el 2 alak úgy 3 és 4 óra között. Egyik betörő civil volt, a másik katona. Összekutatták a padlást és a felszert. A károsult *Agoston Péter*, akinek elvitték 2 pár eszímáját, egy dunyha tollat, egy oldalast, egy nagy zacskó tarhonyát, babot és még ruhát. A felszer lakatját letörték, úgy hatol-

tak be. Ez mind a ház hátsó részében történt. Aztán előre merészkedtek és a hálószoba ablakát fesszegették. Benu az alvók fölébredtek, lámpát gyújtottak és azt egész éjjel égve hagyták. Reggel bejelentették az esetet a rendőrségnek.

Ugy látszik, *Agostonéktól* mentek a Szalay-utca és ott is betörték *Jedliosekék*hez. A spájzablakot benyomták; orgonitól volt rajta, azt levágták, de valami megzavarhatta őket, mert be nem hatoltak.

És még hány más ilyen eset történelhet az éjszaka olyan, a melyet ha sem jelentettek a rendőrségen, mert hiszen ott ugysem igen van ember ezeknek a kinyomozására!

Rekvirálják a rezet

— A bábaasszony nélkülözhetetlen csengője. —

(Saját tudósításunk.) A fémátvételi bizottság tegnap Szabadkán megkezdte a háztartási fémtárgyaknak házanként való átvételét. Minden körben egy tiszt és a melléje kirendelt segédszemélyzet jár házról házra. Az ő munkájuk azonban még nem rekvirálás, hanem csak az átvételi bizottság által kiküldött ellenőrző közegek, akik csak összeírják a lakásokban található fémtárgyakat és utasítják a feleket, hogy azokat szolgáltatásuk be.

A fémátvételi bizottság tudomására adja a feleknek, hogy ez most az utolsó utasítás a besolgáltatásra és aki február 25-éig be akarja adni fémtárgyait, ezt a városi házában a jelzett napig büntetés nélkül teheti meg. El határidőn túl szigorú büntetés vár az eltilkolókra. Egyben azonban a bizottság utasította a kiküldött közegeket, hogy a közönséggel a legnagyobb kimérettel bánjanak és reméljük, hogy nem is lesz semmiféle surlódás sem e működésük közben.

Tájékoztató végett közöljük,

Nincsen gyufa, — ha nincs aprópénz.

A multkor egy üzletben szemés fültanuja voltam a következő érdekes jelenetnek:

Bejött egy üzletbe egy honvéd és kért egy csomag gyufát. Noha jól felhalmozott raktára volt a kereskedőnek, az csak egy dobozzal volt hajlandó adni a honvédnek; ára akkor még 14 fillér volt. De kijelentette, hogy csak akkor ad egy dobozzal is, ha aprópénzzel fizet a honvéd.

Megtudtam, hogy a honvéd tisztiszolga volt és tisztjének akarta az egy csomag gyufát, amit ki is jelentett.

Erre az élelmes kereskedő levett egy csomag (10 doboz) gyufát, és azt mondta: 2 korona. Nézett a honvéd is meg én is szótlanul vártunk míg kijőzanodtunk. Egy doboz 14 fillér, aprópénz. Egy csomag (10 doboz) 2 korona. Tehát ha többet vesz, akkor drágább.

Felfordított világot élünk most? Hisz ezéltt kicsinyben lehetett drágábban vásárolni, most pedig

hogy a belül teljesen üres réz függőnytartókat is elviszik, ha a falon megtalálják; valamint a rézcsengőket is. Ez utóbbira nézve humoros eset történt. Egyik szabadkai bába bevitt a fémátvevő bizottsághoz a városi házára egy csengőt, de egyben írásban egy hatósági orvosi bizonyítványt is mellékel, mely szerint a csengő az ő hivatásához tartozik; így tehát kéri annak a besolgáltatás alól való fölmentését. Korkecz *Celestin*, a fémátvétel vezetője, föl is mentette a nélkülözhetetlen csengőt.

De azért, aki csak teheti, 25-ig szolgáltatassa be fémtárgyait: jó készpénzt kap érte. Itt jegyezzük meg, hogy Szabadkán körülbelül 2 héttig tart el az ellenőrzés munkája. A pusztákra és *Palicsera* is, csak azután mennek az összeírók. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy ezek semmit sem visznek el magukkal, csak összeírják. Azért állekvirálóknak, akik el akarják vinni a réztárgyakat, föl ne üljen senkise!

ha többet veszünk nagyban akkor drágább. Így, ha 10 csomagot (10 doboz) vesznek, talán 40—50 koronát is hajlandó érte kérni?

Szóltam én közbe, látva a kereskedő uzsoráskodását, mire a kereskedő kivágta magát, hogy nincsen aprópénze visszaadni. De hát akkor miért kért érte két koronát? Gyufát nem adott a katonának, mert nem volt aprópénze és nem akarta a kezében tartott 2 koronát lefizetni az 140 fillér áru egy csomag (10 doboz) gyufáért.

Hány ilyen eset fordulhat elő naponta ilyen nagy városban, ahol az élelmes kereskedők minden alkalmat kihasználják a vevő közönség kizsárolására: erre vagyok én is de még igen sokan kíváncsiak.

Kiváncsi.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

A bombarobbanás áldozata.

Tegnap röviden jelentette a Délvidék, hogy a Halasi uti trachomás-osztag egyik fiatal katonája egy fölrobbant bombának áldozatul esett.

A szerencsétlenül járt katonát *Pobrányi Józsefnek* hívták, aki a 4-es sappeurkhoz tartozott és jelenleg a 86-ik gyalogezredhez volt beosztva. *Pobrányi* egyébként topelyai fiú volt. Tegnap délelőtt a Halasi uti trachomás-osztag egyik barakk épületében a legénységet a bombával ismertették meg. — A bomba, oktatás közben került az áldozat kezébe. *Pobrányi*, aki, mint sappeur-katona nem igen értett annak kezeléséhez és ennek tudható be, hogy kezében fölrobbant.

Ugyanabban a helyiségben még más husz katona is tartózkodott, akiknek azonban egyáltalán nem lett bajuk. A fatal, 20 éves *Pobrányi* annál szerencsétlenebbül járt. Testének minden részét a bombaszilánkok átjárták és több helyütt nagyobb huzdarabokat téptek ki a gyilkos szilánkok.

A szerencsétlenség után rettenetes kinevet állt ki és röviddel azután, hogy a mentők beszállították a képezdei kórházba, horzalmos fájdalmak közepette elköltözött az élők sorából.

HALLGATÓ LAJOS.

Egy csepp a tengerben: csak ennyi voltál, te jó ember; erős voltál és mégis legyőzött ellenséged, nem bírtál vele megküzdeni. Te már a béke hónapja távoztál, a hideg föld megadja neked a nyugalmat, de itt hagytad hű feleségedet, gyermekeidet és jó szülődet. Először nem sikerült, másodsor sem volt sikere tervednek, de harmadszor már elvégezted azt, amire szántad magadat. Kegyeletből csak burkoltan írom e sorokat, jó barát, aki mindenkivel, fiatal vagy öreggel, elszékesen és jóakaró voltál. Vasárnap este még beszéltem veled és azt mondtad, hogy nemsokára itt lesz a béke napja; talán te már akkor is a következő nagy napra — másnapra gondoltál — s hétfőn este 9 órakor bekövetkezett az, amit te előtte való napon, vasárnap, nekem békének jósoltál. Az Isten bocsássa meg neked ezt a bűnöd! Nem voltál érzékeny az élethehez, mert ha csak azt gondoltad volna, hogy most a 4 éves háboru alatt hányan cseréltek volna veled, úgy eltaszítottad volna téled azt a gonosz szellemet ki téged legyőzött és elvette életedvedet. Vasárnap este szivarozva, nevetve beszélél velem és a legjobb reményeket ergetted füstbe; vidám és jákódvú voltál. És mit hozott a hétfő este? Neked a halál; szüleidnek, feleségednek, gyermekeidnek, rokonaidnak but és bánatot. Résztvétel kísérek utolsó utadra soraimmal.

Borsán.

— *Popovics* kitüntetése. A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, mely szerint *Ófelsége* *Popovics Sándornak*, az *Oszták-Magyar* Baak kormányzói felmentése alól való alkalmából, kitűnő szolgálataiért a *Lipót-rendet* adományozta.

Tojás, dohány, petróleum és ujság.

Érdekes egy lapot hozott szerkesztőségünk részére a posta. Habár a feladó elfelejtette aláírni a nevét, mi mégis megteszük a kedvét és kiteszük — óhajtsáshoz hiven — az esetet az ujságba. A sorok stílusa ugyan arra vall, hogy a Szabadkai Ujság című lapról ínciált szellemű, közönséges, sőt mondhatni: legközönségesebb modoru valaki írta. De hát egyszer neki is legyen karácsonya, föltéve, ha igaza van. A lap tartalma a következő:

„Hogy a zsidó dohányt adott 4 kg vajért, az nem osuda, mert egy egész füzér dohányt adott érte. Ez pedig 50 pakli. 50 pakli pedig csakugyan annyiba kerül, mint 4 kg vaj. És még ha vaj lett volna! De a b... keresztény becsapta a szegény (??) zsidót, mert a vaj csak kívülről volt vaj. En egy kereszténynél veszem a

petróleumot, de csak úgy kapok egy liter vizezett petróleumot, ha 50 drb tojást adok érte. Ezt tessék a „Délvidék“ be kitenni, hogy a petróleum, vizezve, a kereszténynél egy liter 50 drb tojásba kerül! (Ki is tesszük, lássa; csak azt kérdezzük, hogy mennyibe kerülhet akkor a nem kereszténynél, ha a kereszténynél is ily drága! Szerk.) Maga is adna ingyen Délvidéket, (vagy amint az író írja: *Bélvidéket*) ha tojást vinnék“.

Az olvasó közönség boesássa meg, ha a Szabadkai Ujság jól nevelt szerkesztői által kitalált ez izléstelenséget idézzük. De legyen igaza a levelezőlap írójának: csakugyan adnánk neki ingyen.

Még csak egyet! En egy nem keresztényitől hozattam egy skatulya gyujtót és azt 30 állért adta. Az árdrágitások sorában tehát ne tegyünk valláskülönbséget mindaddig, míg nem látjuk, hogy valamilyen faj (és nem vallás) tagjai nincsenek feltűnően nagy számban az árdrágitók közt! k.—

a leveleket Vilics Dusán dobta el, a postafőnök feljelentette a megbizhatatlan levélhordót a osendőségen. A léfolytatott nyomozás alapján a kir. ügyészség levéltitok megsértése miatt emelt vádat a megbizhatatlan postaszolga ellen.

— Mozi mesedélelőtt lesz vasárnap délelőtt a *Lifkában*.

— Főtisztelendő Plebános urak figyelmébe. Az új egyházmegyei számadások nyomtatványai elkészültek, expedálásuk megindult; ha régi megrendelők véletlenül egy héten belül meg nem kapnák a rendelt ivet, kérjük azok megreklamálását. — *Szent Antal nyomda igazgatósága.*

CSARNOK.

A háboru.

Virágos jó reggelt! - köszönt rám egy honvéd. Merre vilté utja, merre? S vajjon honnét? Kínálat se várva telepedett mellém. Sok óratában vett részt; megláttsák az arcán.

Fényes jökevében kérde, hogy s mint vagyok. Feleltem félvállról: Vagyok, épp hogy vagyok. Kínálat se várva telepedett mellém. Csillagot a rendjel rongyos blúza mellém.

Nézem, hogy ki legyen ez otthonos vendég. Ha tudnám, hol anyám szoltam-érte mennék. Csaldóttan néztt: „Sose keresd hógom! Nem övele, hanem véded lenne dógom.

Volt egy legény egyszer, erre ifélétek; Émlékszel még rája, a szeme hogy kékllett. Szöke volt a haja, mint az érett búza. Fvatalos szíve csak teled hízta.

Intellem rá: Hogyne; persze hogy emlékszem. Nincs két vármegyében több oly csodás két szem. De nemcsak szemére emlékszem én annak; Jó tulajdonai ezerével vannak.

Ugy van, úgy lehetek - felel rá a rendg; Elmondom mondókám aztán tovább mennék. Csak nem érte vesszély? Mészelyen már, bátya! Mosolyg az idegen, könnyeim hogy látja.

„Veszély, a' hát még nem; de nem fér fejébe, Hogy itt áll, nem messze s mégsem futsz elébe.“ Kee lenne a' János? „En vónék a' szentem!“ Ó, hogy nem ismértem keere tüntént, mentent!

Mikó e' ment túllünk, egész másképp festett. Most a' munder rongyos, fótos, piszkos, festett „Gazdájá is tépett; gondolatod boncsd ki, Ost ha kigondóttad, sose cifrázd, mondá ki!“

De ha így van, így jó. Ugy, vagy így, az mindég; Aszonta az előbb e' mén? Má' hogy nem meggy! Megvárja, míg anyám előgyün a keribü! De sietne túllünk, de nagy ur lett kendbü!

„Nem is mék én rúzsám, nem vinne a lábom, Mikó szeméidbü a szelmet látom. Nemcsak anyád' várjuk, hivünk ide mást is, Behívjuk a' sánta Pista muzsikást is.

Elmegyünk nem cifrán, de ebbe a rongyba, Az Ur színe elé föl a nagytemplomba Násznap lesz az emlék, mirtuszág a telked, Megáld a pap így is, ha párod' fellelled.“

Ugy tettünk, mint mondta, megesküdtünk esendbe! Alig voltunk együtt, alig tettem rendbe, Lejárt a szabadság, visszament a leltem, Csak épp hogy a' fájó keblemre öleltem.

Bartók Márta.

Három millió

kell összegyűjtenünk a versenyképes, nagy, keresztény sajtóra.

Egy részvény 26 K
Mindenki jegyezhet
Mindenki jegyezzen

Felvilágosítást ad a Szervező Iroda, Szabadka, Rákóczi-u. 20. sz., vagy Budapest, IV., Haris-bazár 1. sz.

Színház.

A „Kárpáthy Zoltán“ bemutatója.

Látszik, hogy lelkiismeretesen készültek színészeink a tegnapi bemutatóra. Szépen, elsőrendűen játszották meg az ötfelvonásos regényes színjátékot, melyet Jokai regénye nyomán írt Havesi Sándor. A fiatal Kárpáthy Zoltán lemond örökölt nagy birtokáról, hogy a hosszú pörösködésnek véget vessen. Köcheropi Dániel lesz minden, aki végtére, lánya iránt való kimélethől, ki halálosan zserelmes K. Zoltánba, visszaad mindent a jogos tulajdonosnak. De már késő: lányát megéli a bánat. Ez a tartalom. — *Gorayé* volt a legfőbb szerep, Kárpáthy Zoltáné, akit oly tündökösen és előkelően testesített meg, hogy szebb szerepben és játékban még nem is láttuk. Igazán elragadó volt, — ha szabad egy férfiszínészről így nyilatkozni. Móló partnere volt Kónya Gizella, nagyszerű drámai jelenetével. Nádasyné játéka s kivált öltözéke, fényes volt. Rónai, Hidvéghy, Komlós, Piatér Irma és Veszprémyé szintén nagyon előmozdították a megérdemelt sikert természetes játékkal. A zene is nagyon tetszett. k.—

Színházi műsor:

Csütörtökön B. bérletben „Kárpáthy Zoltán“ regényes színjáték. Pénteken A. bérletben először „Lavotta szerelme“ nagyoperett. Szombaton B. bérletben másodsor „Lavotta szerelme“ nagyoperett.

Vasárnap délután „Özvegy kisasszony“ vigoperett. Este bérlet-szünetben harmadszor „Lavotta szerelme“.

Hétfőn a „Csokoládékatoná“, operett.

A városi színházban az estéki előadások pontosan fél 8. a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadó tulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Páltea 34.

KORZÓ MOZI

műsora.

Szerda—csütöfátök:

Prof. NICK FANTOM híres detektív legújabb, izgalmas kalandja

Rejtélyes hirdetés.

Detektív sláger 3 felvonásban.
A szezon kiváló filmje.
Pótműsor ujdonság.

Kezdete: ünnep- és vasárnap d. u. 2 1/2, 4, 6, 8 órakor. Hétköznap 5 és 8.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

NAPI HIREK.

— A Milkó könyvtár anyagának megbirálása. Hellebrant Arpad kir. tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia alkönyvtárosa, ma nyújtotta be véleményes jelentését a Milkó könyvtár megbecsülésének megbirálásáról. A polgármester ugyanis, mint tudjuk, megbizta őt, hogy a könyvtár becsértékének szabaddkai szakértők által történt megállapítását bírálja meg. Három napi munkában Hellebrant a könyvtár anyagát áttanulmányozta és a legnagyobb díszesérettel emlékszik meg a szaktudással összegyűjtött könyvanyagról. Különösen Velence, Róma és általában Olaszország története képvisel benne nagybecsű irodalmat. Azonkívül sok a ritkaságszámú menő kiadvány. A gyűjtemény bármely fővárosi könyvtárnak is díszére válnék — mondja a bíráló. A szabaddkai szakértők véleménye a legnagyobb tájékozottságot tanúsítja a könyvtár gazdag tartalmáról. A 90,000 korona vételárat a mai arviszonyokhoz képest elég alacsonynak mondja Hellebrant.

— Tanítóváltozások a Bácskában. A vallás- és közoktatásügyi miniszter legutóbb áthelyezte Király Gyulát a baja-belterületi és M. yer Oszkárt a zombori állami elemi iskolához; ez utóbbi helyre még utonnan kinevezte a miniszter Srankó Kálmánt; Ackermann Katalint állami óvónővé nevezte ki.

— Halálozás. Stelzer Endre küllödi plébános hosszú szenvedés után 53 éves korában Küllödon elhunyt. Stelzer Regőcön, Szentfűtőpőn, Hódsgagon és Ap-tinban lelkészkedett, mielőtt küllödi plébános lett.

— Kinek kell hamis pénz? Kolompár János, Kolompár József óbecsei zenészcigányok és Raffai Mari temerini cigányok régi trükkel csaptak be egy hiszékeny paraszt asszonyt. A két cigány és cigányasszony megörnyékezték ugyanis Vida Jánosné 39 éves temerini lakost, akinek azt ígérte, hogy 1000 korona valódi pénztért 2000 korona felismerhetetlen kamispénzt adnak neki. Vida Jánosné hit a cigányoknak és át is adott a nekik 900 koronát azzal, hogy azért 1800 korona jólsike-

rült hamis pénzt fog kapni. A hiszékeny paraszt asszony természetesen azóta sem látta a cigányokat és végre megsokalta a várakozást, feljelentést tett a osendőségen Kolompárék és Raffai Mari ellen. A osendőség a feljelentésre esulás büntette miatt a cigányok ellen megindították a bűnügyi eljárást.

— Meghaltak: Simokovics Dezső 42 éves, szívszélhűdés. Nagy András Antal 7 éves, idült bélhurut, özv. Petrik Adámné Szonopsek Erzsébet, 60 éves ütőrelmeszesedés, Pernesz Kálmáné Papp Mária 32 éves, tüdővész, Landherr József, 3 napos, veszsületett gyengeség, Kollár Istvánné Bitó Erzsébet, 28 éves tüdővész.

— Szurmay-est Szabaddkán. Ó esászári és kir. Fensége, Augustza főhercegnő legmagasabb védősége alatt, nagyszabású művészi hangverseny keretében folyó hó 18 án, hétfőn este tartja dr. Müller Vilmos kir. tanácsos ezredorvos, hadegészségügyi rendkivüli érdekes előadást mozgóképekkel a Korzó Moziban. A hangversenyen Hajdu Ilona, a budapesti m. kir. Operaház világhírű művésznője és Meer Margi, a liposei Mendelsóhn díj nyertese, fenomenális zongoraművésznő működnek közre legszebb programszámaikkal. — Hajdu Ilonának ez lesz az első alkalom arra, hogy Szabaddkán vendégszerepeljen. A város notabilitásai közül védőnökei a Szurmay-estnek Thiry Géza tábornok, dr. Balogh Ernő főispán, dr. Biró Károly udvari tanácsos, polgármester. Az eseményszámba menő hangverseny iránt már igen nagy az érdeklődés s a jegyek elővételben erősen fogynak a Korzó Mozi pénztáránál.

— Pincébe dobta a postás a leveleket Vilics Dusán 20 éves postaszolgát a főnöke többször megszóltá hanyagság miatt, majd fel is mondott neki. A postaszolga, amikor felmondás alatt állott, bo szuból egy napon 29 darab levelet egy pincébe dobott. Néhány nap mulva azonban a pince tulajdonosa megtalálta a leveleket a pincébe és elvitte azokat a postafőnököknek. Miután kiderült, hogy

ELITE

MOZGO

Szerda—csütörtök:

Dorrit kisasszony.

Színmű 4 felvonásban. Dickens világhírű regénye nyomán filmre alkalmazta: Richard Wilde és Addy Bauth. Főszereplő: LISA WEISE.

És a fényes kiegészítő műsor!

Előadások kezdete: hétköznap fél 8 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 7-ig és este fél 9 órakor.

Mozgófényképszínház.

KORZÓ MOZI MUSORA:

Szerda—csütörtök: Prof Nick Fantom legújabb kalandja, kitűnő detektív sláger *Rejtélyes hírdetés* 3 felvonásban.

Péntek-szombat-vasárnap: Gunnar Tolnäss legizgalmasabb, káprázatos szép filmje: *A sziklavár*. Dráma 4 felv. A Nördisk remeke.

A Magyar filmek legérdekesebbje a *Szökött katona* Mészáros Alajos Demjén Mari, Rózsahegy Kálmán Nemzeti Színház tagjai felléptével kerül bemutatásra vasárnap, 17 én az Apollóban.

Egy jó házból való fiút

nyomdász-

tanoncnak

fizetéssel felvesz a SZENT-ANTAL nyomda

Harisnyáit

javitassa „Rózsa“ varrott fejezéssel. Páronként 240 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejezést és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely: Pázmány-utca 34. sz. alatt.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-bársony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetően olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atalakitások, díszítések legolcsóbb árban, ugyancsak szőrmében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

MENETREND

Budapestről ér.	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		12:24
		4:12
Budapestre ind.	délután	10:15*
	délután	1:55
	éjjel	11:53
		4:47
Zomborból ér.	délután	10:02*
	éjjel	10:11
Zomborra ind.	éjjel	6:14*
		5:28
Ujvidékről ér.	délután	7:46
	délután	1:21
	éjjel	10:58
Ujvidékre ind.	délután	1:44
	éjjel	8:26*
		4:26
Szegedről ér.	délután	12:42
	éjjel	8:06
Szegedre ind.	délután	1:39
	éjjel	12:05
Cservenka—Gombosra	ér.	éjjel 8:57
Cservenka—Gombosra	ind.	éjjel 4:42
Zentáról ér.	"	1:05
Zentára ind.	"	4:28
Bajáról ér.	délután	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.	"	7:00
	"	5:07
Bácsalmásról ér.	délután	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigarettá hűvelyt. Eredeti vergé-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hűvelyt, 1 doboz 100 hűvelyt, 60 fillér. 1000-kint 5% engedmény. Csáládi levélpapír, 100 levélpapír és 100 boríték (a boríték selyembe-tétű) 5 kor. 50 fill. mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más ujdonságok darabja 10 fillér. Iró- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, iroszer- és papirkereskedése
Szabadka, Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

Bükk, csör és szilfa

tűzifa waggontételekben promtszállításra kapható

Bánó és Brödernél.

Nemes fűz vessző ter- kosárfonásra kiadom.

mősemet feléből való

Horgosi Királyhalom
Szobonya Bertalan. -:

„TEALELKE“

a legjobb rumos teapótló.

Olcsó, egészséges, izletes!!

Tömegélelmezésnél

katonaszág, fogolytáborok kórházak, gyári- és bánya-vállalatok, valamint kereskedők és magánháztartások részére nélkülözhetetlen. 1 kgr. „TEALELKE“ 400 adag rumos teát ad. Egy csésze izletes tea elkészítéséhez egy kávéskanálnyi „TEALELKE“ elegendő. — Próbátveget (nagyot) K 10— (kicsit) K 5— a pénz előze es beküldése ellenében küldök. Kísérleje meg és meg fog győződni róla, hogy a „TEALELKE“ a modern vegyészeti remeke, a legideálisabb és legegészségesebb rumos teapótló. Képviselek felvételnek. Katonaszágnál bevezetettek előnyben részesülnek.

Müller Rezső

BUDAPEST, VII. ker, Rákóczi-ut 32. sz.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
: : PAPIROK ES BORITÉKOK A : : :

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Özpont: Osijek

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica.

Bevezetett alaptőke 20.000.000 és tartalékalap 9.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

— Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. —

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir-
tokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsajt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel)
pupilláris biztosságn, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellizálásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.